

Status for viktige lovsaker for revisjonsbransjen

Flere viktige lovsaker for bransjen er under arbeid. Det er fremmet forslag om ny regnskapslov, revisorlov og regnskapsførerlov. Det skal etableres et register over reelle rettighetshavere. Enkelte deler av skattereformen gjenstår. Det gjenstår også å følge opp viktige deler av moderniseringen av aksjelovgivning.

Cand.jur.
Espen Knudsen
Fagsjef rammebetingelser i
Revisorforeningen

Ny regnskapslov

Finansdepartementet varslet i Prop. 160 L (2016–2017) fra juni 2017 at arbeidet med en ny regnskapslov og gjennomføring av regnskapsdirektivet fra 2013, ville bli satt på vent. Departementet begrunnet dette med at det er behov for mer arbeid med å utrede alternativer til det lovforslaget som Regnskapslovutvalget fremmet i NOU 2015: 10. Utvalgets lovforslag gikk ut på minimumsgjennomføring av regnskapsdirektivet og at lovreglene blir utfylt med regnskapsstandarder basert på IFRS for små og mellomstore foretak.

Arbeidet med gjennomføring av regnskapsdirektivet i norsk lovgivning er langt på overtid. Fristen for gjennomføring i EU-landene var 20. juli 2015. Avvikene mellom regnskapsdirektivet og regnskapsloven er ikke veldig store, men det er uansett uheldig at Norge gjennomfører direktivet flere år etter EU-landene. Begrunnelsen for utsettelsen er ganske uforståelig. Omfanget av utvalgets utredning var i samsvar med mandatet, og innspillene i høringen om alternative løsninger var godt kjent allerede før utredningsarbeidet ble satt i gang.

Norsk RegnskapsStiftelse vil i løpet av 2018 ha gjennomført en analyse av forskjellene mellom å utarbeide årsregnskap etter IFRS for små og mellomstore foretak og de gjeldende regnskapsreglene. Analysen er avtalt å over-

sendes til Finansdepartementet. Vi har ikke fått noen signaler om når Finansdepartementet vil ta opp igjen arbeidet med ny regnskapslov eller hvordan dette arbeidet skal gjennomføres.

Årsberetning for små foretak mv.

Fritaket fra plikt til å utarbeide årsberetning for små foretak og begrenset regnskapsplikt for enkelte regnskapspliktige, ble fremmet i Prop. 160 L (2016–2017). Endringene ble satt i kraft 1. januar 2018 med virkning for regnskapsåret 2017. Konsekvensene for plikten til å redegjøre for likestilling, skal imidlertid vurderes på nytt.

Barne- og familiedepartementet har hatt et forslag om dette på høring med frist 5. oktober 2018. Det foreslås å gjeninnføre en plikt for små foretak til å redegjøre for likestilling og ikke-diskriminering i et offentlig tilgjengelig dokument. Foretak med over 50 ansatte skal etter forslaget gjennomføre lønnskartlegging fordelt etter kjønn, kartlegge bruken av ufrivillig deltidsarbeid og forebygge kjønnsrelatert vold, og redegjøre offentlig for dette. Grensen er 20 ansatte hvis en av arbeidslivets parter krever kartlegging mv.

Ny revisorlov

Revisor- og regnskapsførerlovutvalget fremmet 29. juni 2017 sin utredning med forslag til ny revisorlov. I 2014 ble det fastsatt endringer i EU-direktivet om revisjon og en ny EU-forordning om særlige krav ved revisjon av foretak av allmenn interesse. Forslaget i NOU 2017: 15 gjennomfører disse endringene i norsk lovgivning.

Det er foreslått en helt ny revisorlov med bedre struktur og som er mer i tråd med revisjonsdirektivet. Det foreslås krav om mastergrad for å få revisor-godkjenning, at det bare blir én revisor-tittel «statsautorisert revisor», mer fleksibilitet i etterutdanningen, at alle godkjente revisorer må ha løpende etterutdanning, klargjøring av lovens anvendelse på attestasjoner og nye EU-tilpassede uavhengighetsregler og krav til organisering av revisjonsvirksomheten.

Revisjonsforordningen innfører flere krav til foretak av allmenn interesse og deres revisorer. Det blir blant annet plikt til å bytte revisjonsselskap etter en viss tid (firmarotasjon), plikt til å gjennomføre anbud på revisjonen, forbud for revisor mot å levere visse tjenester til klienter som er foretak av allmenn interesse og utvidede krav til rapportering i revisjonsberetningen og til revisjonsutvalget.

Utredningen var på høring høsten 2017. Vi tror det er en mulighet for at Finansdepartementet vil fremme lovforslag for Stortinget i løpet av første halvår 2019. I så fall vil en ny revisorlov kunne settes i kraft fra 1. januar 2020.

Ny regnskapsførerlov

Revisor- og regnskapsførerlovutvalget fremmet 1. juni 2018 sin utredning med forslag til ny regnskapsførerlov. Forslaget i NOU 2018: 9 viderefører lovens virkeområde og de sentrale elementene i autorisasjonsordningen og krav til oppdragsutførelsen. I utredningen foreslås det å innføre overordnede krav til styringen av regnskapsforetakene, mer fleksibi-

litet i etterutdanningen og yrkestittelen «statsautorisert regnskapsfører».

Utredningen har vært på høring med frist 20. oktober 2018. Vi tror det er en mulighet for at Finansdepartementet vil fremme lovforslag for Stortinget samtidig med revisorloven, men den kan også bli fremmet senere. Hvis lovsaken fremmes våren 2019, vil en ny regnskapsførerlov kunne tre i kraft fra 1. januar 2020.

Ny hvitvaskingslov mv.

Den nye hvitvaskingsloven ble satt i kraft 15. oktober 2018. Samtidig ble det fastsatt enkelte endringer i hvitvaskingsforskriften. Den nye loven og forskriften gjennomfører mesteparten av EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv.

Loven viderefører de sentrale byggesteinene i anti-hvitvaskingsregimet. De viktigste endringene gjelder utvidede bestemmelser om reelle rettighetshavere, såkalte politisk eksponerte perso-

ner (PEP) vil også omfatte norske politikere mv. og risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering skal vurderes på virksomhetsnivå i tillegg til på kundnivå. Undersøkelsesplikten er utformet på en annen måte, og viser nå til forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering. Forskriften gir enkelte særlige regler for skadeforsikringsforetak og tilbydere av spilltjenester.

Etter fjerde hvitvaskingsdirektiv skal hvert land etablere et register over reelle rettighetshavere. En ny lov om et slikt register i Norge er fremmet i Prop. 109 L (2017–2018).

Lovforslaget innebærer at juridiske personer, enheter og andre sammenslutninger, samt forvaltere av utenlandske juridiske arrangementer skal innhente og registrere opplysninger om sine reelle rettighetshavere.

Lovsaken avsluttes i Stortinget i februar 2019. Det vil være nødvendig med for-

skrifter som fyller ut lovreglene. I tillegg må registerfunksjonen etableres i Brønnøysundregistrene. Det må derfor forventes å ta noe tid før loven blir satt i kraft.

Skattereformen

Skattereformen som ble foreslått av Scheel-utvalget og som resulterte i et skatteforlik mellom regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og Krf, er så godt som fullført. I statsbudsjettet for 2019 ble det foreslått endringer i rentebegrensingsreglene og innstramning i hjemmehørendebegrepet for selskaper.

Det arbeides fortsatt med enkelte av punktene i skatteforliket:

- Lovfesting av gjennomskjæringsregelen: Et forslag fra professor emeritus Frederik Zimmer ble sendt på høring med høringsfrist 15. juni 2016. Regjeringen har varslet at man tar sikte på å fremme en proposisjon for Stortinget i løpet av 2018.
- Kildeskatt på renter og royalty: Regjeringen tar sikte på å sende på

Sammen om det

RÆDER

Ræder er sterke på skatt og avgift

Skatte- og avgiftsspørsmål berører de fleste virksomheter, og er et sentralt område, særlig i endringsprosesser. Hyppige og omfattende regelendringer krever at rådgiverne er oppdatert, har spisskompetanse og kan dra nytte av et større fagmiljø. Våre advokater har bakgrunn fra Finansdepartementet, Skatteetaten og revisjonsselskaper. Det gir trygghet og gode forutsetninger for de beste løsningene.

Partnere skatt og avgift

Hans Olav Hemnes – hoh@raeder.no
Anne Gro Enger – age@raeder.no
Jan Martin Fjellestad – jmf@raeder.no
Einar Heiberg – eihe@raeder.no
Johan Kjetil Høgevold – jkh@raeder.no

Advokatfirmaet Ræder
raeder.no

høring et forslag om kildeskatt på renter og royalty høsten 2018 og fremme lovforslag i 2019.

- Opplysningsplikt for skatterådgivere. Det er nedsatt et offentlig utvalg som skal utrede skatterådgiveres opplysningsplikt og taushetsplikt. Utvalget skal avgi utredning sommeren 2019.
- Finansskatt: Det ble innført en særskilt finansskatt fra 2017. Til statsbudsjettet for 2020 varsler regjeringen at man vil utrede en ny modell for finansskatt der merverdien fra arbeidskraft og kapital slås sammen til ett felles skattegrunnlag med én skattesats.

Modernisering av aksjeloven

Flere av forslagene i NOU 2016: 22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping, ble fulgt opp med lovendringer i 2017 og 2018. Regler om enklere bruk av elektroniske løsninger, redusert oppbevaringstid for selskapsdokumentasjon, forenklinger i reglene for fravalg av revisjon og opphevelse av flere krav til revisorattestasjoner, ble satt i kraft i juni 2017. Krav til åpningsbalanse ble opphevet fra 1. januar 2018. Terskelverdiene for fravalg av revisjon ble justert fra 10. januar 2018. Fra 2. mai 2018 kan også advokater og autoriserte regnskapsførere bekrefte at selskapet har mottatt aksjeinnskudd i kontanter. Forslagene om egne regler for selskaper hvor samtlige aksjeeiere er styremedlemmer, følges ikke opp.

Næringsdepartementet fremmet i juni 2018 Prop. 100 L (2017–2018) som følger opp flere av de øvrige forslagene fra NOU 2016: 22. Behandlingen i Stortinget avsluttes i desember 2018. Det er fortsatt usikkert både om forslagene blir vedtatt og når de trer i kraft. De viktigste forslagene er:

- Sittende styre skal forestå avviklingen: Avviklingsstyret som eget selskapsorgan fjernes.
- Unntak fra plikten til å revidere avviklingsbalanser og mellombalanser: Avviklingsbalansen, fortegnelsen, sluttoppgjøret og avviklingsregnskapet skal ikke revideres for aksjeselskaper som har valgt bort

revisjon. Det samme skal gjelde for mellombalanser.

- Mellombalanser skal sendes inn til Regnskapsregisteret: Utdeling kan først foretas når mellombalansen er registrert og kunngjort der.
- Forenklinger i vedtektene: Selskapsforretningskommune må ikke lenger angis i vedtektene. Det er en forenkling blant annet ved kommunesammenslåinger.
- Styret og daglig leder: Det presiseres at styret står for den daglige ledelsen når selskapet ikke har daglig leder. Daglig leders underretning til styret om selskapets virksomhet mv. kan gis på andre måter enn i møte eller skriftlig.

Fortsatt gjenstår det å følge opp enkelte av forslagene i NOU 2016: 22:

- Nærstående transaksjoner og styrets handleplikt: Utvalget foreslo vesentlige endringer i aksjeloven § 3–8 om avtaler mellom selskapet og dets aksjonærer mv. og endringer i § 3–5 om styrets handleplikt ved tap av egenkapital. Næringsdepartementet trenger mer tid til å vurdere forslagene.
- Omvendt mor-datterfusjon: Utvalget foreslo at selskapene selv kan bestemme hvilket av de fusjonerende selskaperens organisasjonsnummer som videreføres ved omvendt mor-datterfusjon. Departementet vil vurdere om en slik valgdom i så fall også bør omfatte andre fusjoner med lik eiersammensetning i overdragende og overtakende selskap.
- Likedelingsfusjon: Utvalget foreslo å lovfeste fritak for redegjørelse ved likedelingsfusjon etter aksjeloven § 14–11a. Departementet mener forslaget må vurderes nærmere, blant annet når det gjelder reglene om fusjon ved overføring til eksisterende selskap.

Endringer i Bokføringsloven

Kassasystemer

Innen utgangen av 2018 må de bokføringspliktige som plikter å ha kassaapparat, ha på plass kassasystemer som oppfyller kravene i det nye kassasystemregelverket. De nye kravene er tatt inn i

bokføringsloven og -forskriften med virkning fra 1. januar 2019. Skattekontoret kan pålegge leverandøren overtredelsesgebyr og i visse tilfeller tvangsmulkt dersom leverandøren av kassasystemet ikke har levert produkterklæring, eller kassasystemet ikke oppfyller kravene i kassasystemloven og -forskriften. Bokføringspliktige som ikke oppfyller kravet til produkterklærte kassaapparat, kan også bli ilagt overtredelsesgebyr.

Det er foreslått enkelte endringer i de detaljerte reglene som innføres fra 1. januar 2019 i et høringsnotat med høringsfrist 2. august 2018. Det viktigste forslaget av praktisk betydning er et forslag om å innsnevre unntaket fra kassaapparat dersom den bokføringspliktige utsteder salgsdokument (kontantfaktura) i samsvar med delkapittel 5–1 i bokføringsforskriften. Forslagene er fortsatt til behandling i Finansdepartementet.

SAF-T Regnskap

Den nye bestemmelsen i bokføringsforskriften om gjengivelse av elektronisk bokførte opplysninger i standardisert form (SAF-T) gjelder for bokføringsperioder som begynner 1. januar 2020 eller senere. Bokføringspliktige som har bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig, skal kunne gjengi bokførte opplysninger i standardisert form. Skattedirektoratet har fastsatt det nærmere innholdet og formatet og forvalter standarden fremover.

Forenklinger i bokføringsreglene

Finansdepartementet hadde sommeren 2016 på høring et forslag til endringer i bokføringsreglene. Forslagene fulgte opp enkelte av tiltakene i rapporten «Forenklinger i bokføringsregelverket», som ble utarbeidet av en prosjektgruppe oppnevnt av Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) og overlevert Finansdepartementet i juni 2014.

Forslagene i høringen gjaldt blant annet bokføring av samleposter i kunde- og leverandørspeifisering, beløpsgrense for prosjektregnskap innen bygge- og anleggsvirksomhet og dokumentasjon av merverdiavgift ved innførsel av varer. Disse forslagene er fortsatt til behandling i Finansdepartementet.